

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Peruskuivatuksen tukemisen uudistus

Mauri Keränen, EPOELY

16.2.2021

Peruskuivatustuki

- Laki ja asetus peruskuivatustoiminnan avustamisesta, notifioitu 2015
- Kytkeytyy vesilain mukaisiin ojitustoimitusmenettelyihin, tuensaajana hyödynsaajien muodostama ojitusyhteisö
- Tukea maanomistajalle
- MAKERAsta n. 2,5 milj. € vuodessa, tuen osuus 40 %, ympäristötoimille jopa 100 %
- Vanhentunut ja päällekkäinen mm. kosteikkotukien kanssa
- ELY-E päättää, Y lausuu, Ruokavirasto maksaa

Peruskuivatuksen tukemisen uudistus

- **Yhteinen ojitusinvestointi** uudeksi tukikohteeksi maatalouden rakennetukiin, Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007)
- Rakennetuella tuettavat yhteiset ojitusinvestoinnit osa *Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistäviä investointeja maatiloilla* –tukitoimea
- Uudistuksen tavoitteena ja tuen kriteereinä mm:
  - Viljelyn ilmastokestävyyden parantaminen, varautuminen tulviin ja kuivuuteen
  - Ravinteiden pidätyksen ja monimuotoisuuden parantaminen

Rakennetukilaki ja yhteinen ojitusinvestointi

Tuen hakeminen, myöntämisen edellytykset, ehdot, takaisinperintä jne. rakennetukilainsäädännön pääsääntöjen mukaisesti

- Tukiprosentti 40 %
- Muutoksia vanhan peruskuivatustukeen mm.:
- 5 § Tuen saaja
  - Maatalousyrittäjä (myös vuokraviljelijä) tai maatalousyrittäjien yhteenliittymä
  - Ojitusyhteisö tai yhteisestä ojituksesta sopineiden kiinteistönomistajien ja vuokraoikeuden haltijoiden ryhmittymä sikäli kuin ojitusyhteisön jäsenet, kiinteistönomistajat ja vuokraoikeuden haltijat ovat maatalousyrittäjiä.
  - Ei-aktiiviviljelijät hakevat avustusta vesistöhankeiden avustuksen kautta (714/2015).

Rakennetukilaki ja yhteinen ojitusinvestointi

- 13 § Tuettavaa toimenpidettä koskevat edellytykset
  - Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi, on investoinnin toteuttamisella saatavan hyödyn kohdistuttava maatalousmaahan ja useampaan kuin yhteen maatilaan.
  - Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi, hakijan on esitettävä ojitushankkeesta vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ojitussuunnitelma, josta on saatu vesilaissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaisen puoltava lausunto
  - Lisäedellytyksenä on, että toimenpide edistää ympäristön tilaa
    - myönteinen vaikutus vesiensuojeluun, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen..
    - esim. pellolta vesistöön kulkeutuvan ravinnekuormituksen pieneneminen

Yhteistä ojitusinvestointia koskeva suunnitelma

- Yhteistä ojitusinvestointia koskevaan suunnitelmaan on sisällytettävä vesilain (587/2011) 5 luvun 15 §:n vaatimusten lisäksi toimenpiteet hankkeelle tarkoituksenmukaisista vesiensuojelurakenteista taikka luonnonmukaisista suunnitteluratkaisuista:
  - 1) ojituksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen estämiseksi tai vähentämiseksi;
  - 2) ravinteiden ja kiintoaineksen pidättämiseksi;
  - 3) virtauksen viivyttyämiseksi;
  - 4) muuttuviin sää- ja vesiolosuhteisiin sopeutumiseksi.

Rakennetukilaki ja yhteinen ojitusinvestointi

- 15 § Tuettavien toimenpiteiden valinta

Jos hakemus koskee maatalan investointitukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa on otettava huomioon:

1) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan yrityksen talouteen ja kilpailukykyyn;

2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan maatalan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön ja eläinten hyvinvoinnin sekä luonnonvarojen kestävän käytön, ympäristön ja ilmaston kannalta.

Rakennetukilaki ja yhteinen ojitusinvestointi

- 19 § Toimenpiteen toteutusaika
  - Tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä
  - ELY-keskus voi pidentää määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan
- 29 § Tukihakemus
  - Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarantoa (Hyrrä-järjestelmä)

Voimaantulo

- Muutokset maatalouden rakennetukilakiin voimaan 1.1.2023
- Suunnittelukustannukset
  - Maatilan investointitukea ei myönnetä sellaiseen toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Edellä säädetyistä poiketen ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneisiin tuettavaksi haettavaan toimenpiteeseen liittyviin välttämättömiin suunnittelukustannuksiin voidaan tukea kuitenkin myöntää.
  - Voimaantulosäännös: 13 § 1 momentissa tarkoitettuihin suunnittelukustannuksiin ei voida tukea myöntää, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1.1.2023
- Peruskuivatuksen tukilain kumoaminen
  - Vanhan tukijärjestelmän siirtymäkausi

Valtioneuvoston asetus eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä (77/2023)

22 § Reunaojan hyväksyminen perus- ja kasvulohkon alaan

Perinteiseen viljely- ja maankäyttötapaan kuuluva enintään kolme metriä leveä reunaoja voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon tukikelpoiseen pinta-alaan peruslohkon rajalle asti. Peruslohkon raja on tällöin reunaojan keskikohdassa. Jos reunaoja on yli kolme metriä leveä, pellon peruslohkon raja on reunaojan ja pellon taitekohdassa.

Peruslohkon rajalta viljellyn kasvuston reunaan mitatun reunaojan ja sen viljelemättömän pientareen yhteinen leveys voi olla enintään kaksi metriä. Viljelemättömällä pientareella tarkoitetaan piennarta, jolla ei kasva kasvulohkon viljelykasvia.

Jos reunaoja on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma, uoma tulvatasanteineen voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon pinta-alaan uoman keskeltä mitattuna

Kysymyksiä ja vastauksia

Haettaessa investointitukea yhteiseen ojitusinvestointiin, hakijan on esitettävä ojitushankkeesta vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ojitussuunnitelma, josta on saatu vesilaissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaisen puoltava lausunto.

- Onko lausuntopyyntö tehtävä ennen kuin tukihakemus tehdään?
  - Hakijan ei tarvitse hankkia lausuntoa tukihakemusta varten, lausunnon pyytäminen on osa hakemuksen viranomaiskäsittelyä.
- Millä perusteilla ojitussuunnitelmaa voidaan puoltaa?
  - ELYn Y-vastuualue antaa lausunnon siitä, ovatko suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet 1) ojituksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen estämiseksi tai vähentämiseksi; 2) ravinteiden ja kiintoaineksen pidättämiseksi; 3) virtauksen viivyttämiseksi; 4) muuttuviin sää- ja vesiolosuhteisiin sopeutumiseksi, ja 5) luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi hankkeelle tarkoituksenmukaisia ja riittäviä.
  - Hakemusten käsittelijä (yleensä E-vastuualue) pisteyttää hakemukset maatalouden investointitukien valintaperusteiden mukaisesti. Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävissä investoinneissa painottuvat ilmasto-, ympäristö- ja tuotanto-olosuhdevaikutukset

Kysymyksiä ja vastauksia

Ojanotifikaatio ja tulvatasanteet

- Voidaanko kaksitasouoma laskea maatalousmaaksi, jos yksittäinen maanomistaja tekee itse kaksitasouoman omalle pellolleen ilman viranomaisen vahvistamaa suunnitelmaa?
  - Kyllä, mikäli muut maatalousmaan ehdot täyttyvät.
  - Vaatimus ojitussuunnitelmasta koskee vain yhteisen ojitusinvestoinnin investointitukea. Jos reuna-osa on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma, oma tulvatasanteineen voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon pinta-alaan uoman keskeltä mitattuna.

Avustuksen hakeminen useasta eri rahoituslähteestä ja hakijoiden ohjeistaminen. Ei-aktiivilijelijät hakevat avustusta vesistöhankeiden avustuksen kautta (714/2015 asetuksella tuettavat).

- Missä vaiheessa ei-aktiivilijelijät hakevat tukea vesistöhankeiden avustuksen kautta?
  - Vesistöhankeiden avustusta voi periaatteessa hakea ELY-keskuksesta milloin tahansa. Harkinnanvaraisen avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeelle on myönnetty yhteisen ojitusinvestoinnin tuki.